

**Majlis disambung bersidang pada jam
2.30 petang**

Yang Dipertua Dewan: Sekarang bersidang semula, oleh kerana apabila kita duduk sama-sama dalam Jawatankuasa, jadi sekarang Majlis ditangguhkan untuk balik kepada Jawatankuasa dan membincangkan kerana menyambung beberapa Anggaran Belanjawan yang belum lagi diselesaikan, dengan demikian saya tangguhkan majlis.

(Majlis bersidang selaku Jawatankuasa)

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat tadi kita masih lagi Tajuk SAO4A, Biro Kawalan Nakotik, sekiranya tidak ada Ahli-Ahli untuk membahaskan ataupun Ahli-Ahli sebelah kanan untuk dijelaskan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Dewa Mejar Jeneral (B) Dato Seri Pahlawan Awang Haji Mohammad bin Haji Daud, Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan: Pengiran Pengerusi saya memohon untuk memberikan sedikit penerangan mengenai dengan soalan yang telahpun yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat di sana terutama sekali kepada orang-orang yang baru keluar daripada Rumah Al-Islah yang mana, yang telah kita dengar pagi tadi salah seorang daripada Ahli Yang terhormat telahpun menyarankan supaya pihak-pihak yang berkenaan akan memberikan bantuan yang lebih

lagi kepada orang-orang yang telahpun dikeluarkan daripada Rumah Al-Islah ini terutama sekali dalam mencari pekerjaan.

Sukacita saya menerangkan bahawa Kementerian saya ada sedikit sebanyak terbabit dalam memberikan pertolongan ini di mana melalui '*Outward Bound Brunei Darussalam*', Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan telahpun sejak tahun 2005 mengadakan program yang dinamakan Program Jatidiri, khusus bagi orang-orang yang telahpun keluar daripada Rumah Al-Islah ini.

Selama ini kita telahpun mengadakan sebanyak lapan kali program, ini yang melatih di antara empat belas hingga lapan belas orang, orang-orang yang di bawah perhatian dan alhamdulillah setelah kita mengadakan kursus selama dua minggu di mana pelatih-pelatih dapat menyelami kepercayaan ataupun dapat mengukur kepercayaan diri mereka sendiri untuk balik dalam masyarakat sebagai seorang rakyat biasa dan nampaknya program ini mendapat sambutan yang baik.

Jadi Kementerian saya telahpun memasukkan pada setiap tahun di dalam peruntukan ini wang sebanyak \$184,000.00 (seratus lapan puluh empat ribu ringgit) bagi kegunaan

program jatidiri khas bagi orang-orang yang di bawah perhatian ini.

Walau macamanapun pihak Kementerian saya ada juga memberikan bantuan bagi orang-orang yang di bawah perhatian ini untuk mereka berusaha sendiri untuk mencari penghidupan baru. Walau macamanapun tidak semuanya yang berjaya, ada juga yang berbalik kepada perangai mereka menghisap dadah itu dan sukacita saya menerangkan bahawa pihak kerajaan tidak dapat mematai perkara ini sepanjang masa selama dua puluh empat jam sehari dan ini memerlukan kerjasama daripada masyarakat, terutama sekali keluarga-keluarga yang terlibat.

Saya kira hanya dengan bimbingan dan sokongan daripada keluarga-keluarga yang terdekat ini hanyalah kita akan dapat membimbing mereka ini balik ke jalan yang betul. Jadi dengan singkatnya perkara ini telahpun ditangani oleh beberapa pihak dari kerajaan seperti yang boleh saya simpulkan dalam pantun ini:

“Rasa tinggi gunung ledang,
tinggi lagi asapnya api,
berapa tinggi mata memandang,
tinggi lagi harapan hati,”

Sekian Wabillhit Taufik Wal Hidayah
Wassalamu Alaikum Warahmatullahi
Wabarakatuh.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat
sekarang penjelasan-penjelasan.

Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad, Daerah Temburong: Bismillah irahman irahim, Assalamualaikum Warahmatullahi Taala Wabarakatuh dan salam sejahtera, Tuan Pengerusi, menyentuh dengan Biro Kawalan Narkotik ini, saya akan menghadapkan mengenai masalah bagi-bagi mereka yang terlibat dalam dadah yang masih bekerja dalam jabatan-jabatan, sama ada dalam jabatan Kerajaan ataupun swasta.

Apabila seseorang itu didapati positif air kencing mereka, maka mereka ada yang tidak diberikan peluang, terus diberhentikan kerja ataupun digantung bekerja, apakah mereka ini dapat diberi peluang kedua kecuali barangkali kalau pasukan yang beruniform dikecualikan, yang saya maksudkan ialah bagi Jabatan-Jabatan Kerajaan ataupun pihak swasta, diberi peluang kedua kepada mereka itu untuk mereka dapat menginsafi diri mereka sama ada mereka ini diberi kaunseling untuk mereka dapat memperbaiki diri mereka ini, kerana ada di antara mereka ini berkeluarga, mempunyai

anak-pinak dan hutang piutang sama ada kewangan, meminjam duit di bank atau kereta.

Maka apabila mereka ini digantung bekerja, diberhentikan bekerja, maka mereka ini sudah tidak tentu pencarian mereka, maka mereka akan melibatkan yang lebih teruk lagi apa yang mereka hadapi dan untuk mereka menyara hidup anak mereka, mereka akan lebih lagi mengerjakan suatu perkara yang kurang baik. Sekian, Assalamualaikum Warahmatullahi Taala Wabarakatuh.

Pengerusi: Ahli Yang Berhormat sebelah kanan dapat menjelaskan keraguan yang baru ini.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Johan Pahlawan Dato Seri Setia Haji Awang Adanan bin Begawan Pehin Siraja Khatib Dato Seri Setia Awang Haji Mohd. Yusof, Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri: Terima kasih Yang Amat Mulia Pengiran Pengerusi, berhubung dengan persoalan yang ditimbulkan oleh salah seorang daripada Ahli Yang Berhormat ini, ada berapa kategori di Rumah Al-Islah yang ditahan itu ada di bawah perintah mahkamah dan ada di bawah perintah Menteri, di mana walaupun mereka ini bekerja kadangkala ada lagi diberi peluang kalau sekiranya mereka itu menyerahkan diri ke Rumah Al-Islah dan juga atas perintah Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri.

Mereka ini buat sementara digantung bekerja, kalau sekiranya mereka menyerahkan diri untuk pemulihan Rumah Al-Islah dan kalau mereka ini didapati sudah pulih mereka ini akan dibalikkan semula bekerja kalau sekiranya mereka ini belum lagi menyerahkan diri untuk pemulihan jadi mereka-mereka ini diberikan peluang.

Ada kes-kes yang telah berlaku di mana mereka ini pegawai kerjaan telah menyerahkan diri untuk pemulihan, supaya mereka ini tidak lagi dimasukkan dalam Rumah Al-Islah.

Pengerusi: Ahli Yang Berhormat cukup sudah jelas penerangan itu cukup, sebagaimana yang diragukan tadi sudah cukup jelas.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Johan Pahlawan Dato Seri Setia Haji Awang Adanan bin Begawan Pehin Siraja Khatib Dato Seri Setia Awang Haji Mohd. Yusof, Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri: Dan satu lagi barangkali ada ditimbulkan salah seorang Ahli tadi berkenaan dengan me-review program-program yang sebenar memang ada satu Jawatankuasa Penasihat dinamakan Jawatankuasa Penasihat Rumah Al-Islah yang dipengerusikan oleh Setiausaha Tetap, Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri dan keahliannya wakil-wakil dari Kementerian Kesihatan, wakil daripada Kementerian

Kebudayaan, Belia dan Sukan dan agensi-agensi berkenaan disamping wakil daripada Persatuan BASMIDA.

Jawatankuasa ini sentiasa bersidang untuk meneliti program-program samada program-program tersebut yang ada pada masa kini belum ada keberkesanannya dan dalam waktu yang sama juga mereka ini akan meneliti, akan meneliti sama ada mereka ini mengikut had-had tertentu boleh dibebaskan dengan ada tahap-tahapnya mereka ini sudah pulih dari segi akhlak mereka, program pemulihan dan seumpamanya dan kalau sekiranya mereka ini telah meningkat ataupun memuaskan hati jawatankuasa mereka ini akan disokong untuk dibebaskan. Jadinya jawatankuasa ini memanglah dari semasa ke semasa sentiasa me-review program-program bagi memastikan keberkesanan Pusat Pemulihan itu mengadakan program-program tertentu. Terima kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat sudah dua kali pasal tajuk ani, tadi pun sudah cakap, sila-sila.

Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad, Daerah Temburong:
Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh, Bismillahir Rahmanir Rahim, salam sejahtera, terima kasih Pengiran Pengerusi, Ahli-Ahli yang Berhormat yang lain, tadi kitani sudah

mendengar mengenai dengan jayanya persatuan-persatuan PAMADAM, PENGASIH yang diungkapkan di negara jiran kitani.

Barangkali di sini saya ingin mencadangkan kalau boleh kitani di Brunei mengadakan usaha yang sama dan saya difahami bahawa macam persatuan-persatuan ani, ia walaupun persatuan-persatuan orang ramai tetapi ia, kejayaannya itu jua adalah disebabkan bantuan dari pihak Kerajaan jadinya kalau boleh kitani mengenalpasti persatuan-persatuan yang ada di Brunei yang boleh menangani masalah ani dan kalau boleh mendapat bantuan daripada pihak Kerajaan. Terima kasih Pengiran Pengerusi.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat nampaknya dalam tajuk ini kita banyak membincangkan jadi sekarang saya undi. Yang bersetuju pada tajuk ini iaitu Biro Kawalan Narkotik, sila angkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, Biro Kawalan Narkotik telah lulus.

Jurutulis: SAO4A Biro Kawalan Narkotik dijadikan sebahagian daripada Jadual. SAO5A Biro Mencegah Rasuah.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat tidak ada seorang Ahli yang ingin membahaskan di tajuk ini. Kalau tidak saya undi. Yang bersetuju sila angkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya kebanyakan Ahli bersetuju, maka Biro Mencegah Rasuah diluluskan.

Jurutulis: SAO5A Biro Mencegah Rasuah dijadikan sebahagian daripada Jadual. SAO6A Jabatan Keselamatan Dalam Negeri.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju, sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua bersetuju, maka dengan demikian tajuk Jabatan Keselamatan Dalam Negeri diluluskan.

Jurutulis: SAO6A Jabatan Keselamatan Dalam Negeri dijadikan sebahagian daripada Jadual. SAO7A Jabatan Majlis-Majlis Mesyuarat Negara.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, nampaknya tidak ada ingin membahaskan.

Sekarang saya bukakan untuk diundi. Yang bersetuju sila angkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya Semua Ahli bersetuju.

Jurutulis: SAO7A Jabatan Majlis-Majlis Mesyuarat Negara dijadikan sebahagian daripada Jadual. SAO8A - Radio Televisyen Brunei .

Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad, Daerah Temburong: Bismillahir Rahmanir Rahim, Pengiran Pengerusi, perkara yang saya akan hadapkan di Dewan yang mulia ini, adalah mengenai dengan masih lagi ada penduduk-penduduk di Daerah Temburong yang tidak dapat menerima gambar yang baik, pancaran Televisyen Brunei bagi kawasan-kawasan kampung pendalaman, bagi Mukim Bokok Temburong meskipun dengan menggunakan antenna yang mahal harganya.

Adalah tidak dapat dinafikan usaha-usaha yang telah dibuat oleh pihak Jabatan Radio Televisyen Brunei, dalam mengatasi akan masalah tersebut. Apa yang diharapkan penduduk Mukim Bokok mengharapakan supaya perkara ini akan dapat ditangani, misalannya untuk menambah satelit

di kawasan-kawasan yang berkenaan ianya juga akan dapat dikongsi sama bagi-bagi mukim yang berkenaan yang tidak dapat menerima pancaran televisyen gambar yang baik. Sekian Pengiran Pengerusi.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat tidak ada lagi.

Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee bin Ahmad, Daerah Belait: Terima kasih Pengiran Pengerusi, saya cuma ingin bertanya, di Daerah Belait Alhamdulillah sebuah bangunan baru RTB akan tidak lama lagi siap, cuma saya ingin bertanya barangkali penambahan kakitangan Jabatan tersebut, kerana apa yang saya maklum, fahami kakitangan di Jabatan tersebut kekurangan, makanya liputan-liputan kadang-kadang inda dapat memenuhi kehendak semasa di daerah tersebut. Sekian terima kasih.

Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Awang Haji Mohd Taha bin Abd Rauf, Daerah Tutong: Yang Amat Mulia Pengiran Pengerusi, di Daerah Tutong, apa yang saya difahamkan bahawa ada satu bangunan untuk RTB tetapi sejauh mana yang sudah, perkembangannya kerana pada masa ini di Daerah Tutong boleh dikatakan jauh berbeza dengan Daerah Temburong dan Daerah Belait apa lagi dengan Daerah Brunei, bilakah ia berfungsi, terima kasih.

Pengerusi: Tidak ada perbincangan daripada Ahli-Ahli sebelah kiri.

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor, Daerah Brunei dan Muara: Yang Amat Mulia Pengiran Pengerusi, saya ingin menyentuh sedikit mengenai rancangan-rancangan yang terdapat di Radio Televisyen Brunei, Negara Brunei Darussalam adalah sebuah Negara yang mengamalkan Melayu Islam Beraja, tetapi nampaknya rancangan-rancangan yang disiarkan di Radio Televisyen Brunei, terutama sekali rancangan tempatan masih kelihatan rancangan-rancangan tersebut, terikut-ikut dengan negara-negara luar terutama sekali pakaian-pakaian yang tidak sesuai dipakai oleh orang-orang melayu di Negara Brunei Darussalam.

Jadi saya berharap rancangan-rancangan mahu apapun, memaparkan pakaian-pakaian yang ditunjukkan di rancangan-rancangan harus dikaji semula dan disesuaikan dengan keadaan negara kita Negara Brunei, Melayu Islam Beraja. Terima kasih.

Pengerusi: Ahli Yang Berhormat sebelah kanan ada yang ingin memberi penjelasan silakan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Utama Dato Seri Setia Awang Haji Yahya bin Begawan Mudim Dato Paduka Haji

Bakar, Menteri Tenaga di Jabatan Perdana

Menteri: Pengiran Pengerusi kalau dapat secara menyeluruh pada beberapa teguran dan pandangan itu diambil maklum mengenai dengan beberapa keperluan-keperluan, terutama dengan keperluan tenaga dan bangunan baru di Daerah Belait dan di Daerah Temburong itu, itu akan, tidak dijanjikan tepi akan dilihat dalam peruntukan-peruntukan tahunan yang akan datang.

Di Tutong itu barangkali keperluannya tidaklah seperti keperluan di Temburong ataupun Kuala Belait, di Tutong boleh juga di cover daripada Bandar, tetapi perancangan untuk mengadakan satu bangunan, satu studio di sana. Mengenai dengan kesesuaian dengan program-program yang tidak sesuai itu akan diambil perhatian dan kalau sekiranya, diambil kiralah nanti apabila merangka rancangan-rancangan program RTB di masa-masa akan datang, terima kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada lagi pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju, sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Radio Televisyen Brunei diluluskan.

Jututulis: SAO8A Radio Televisyen Brunei dijadikan sebahagian daripada Jadual. SAO9A Jabatan Penerangan.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya tidak ada,

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor, Daerah Brunei Muara: Yang Amat Mulia Pengiran Pengerusi, saya sedikit menyentuh mengenai dengan Jabatan Penerangan, jelas rakyat di negara ini seringkali tertanya-tanya mengenai dengan rancangan-rancangan kemajuan negara dalam jangka yang panjang, mahu pun kemajuan-kemajuan yang telah dan akan dilaksanakan oleh Kerajaan.

Jadinya saya ingin mengusulkan supaya penerangan-penerangan yang khusus kepada rakyat di negara ini harus dimaklumkan dan dikeluarkan supaya rakyat di negara ini tidak akan tertanya-tanya dan sebaliknya rakyat tidak akan memohon sesuatu perkara yang mana perkara-perkara sedemikian sudah diketahui dan dimaklumi oleh mereka. Sekian, Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh. Terima kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Utama Dato Seri Setia Awang Haji Yahya bin Begawan Mudim Dato Paduka Haji Bakar, Menteri Tenaga di Jabatan Perdana Menteri:

Pengiran Pengerusi, sekali lagi menjunjung untuk menerangkan ataupun berucap, jadi dalam perkara ini terima kasih teguran daripada Yang Berhormat mengenai dengan perlunya diambil lebih untuk memaklumkan kegiatan-kegiatan Kerajaan tentang kemajuan-kemajuan dan projek-projek Kerajaan, ini sedang diusahakan dan Insya-Allah akan dilaksanakan dan apa yang disebut itu memang betul, memang kitani lebih proaktif untuk memaklumkan kepada rakyat mengenai dengan kegiatan-kegiatan dan kemudahan-kemudahan yang diberikah oleh Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia.

Pengerusi: Terima kasih, Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Awang Haji Mohd Taha bin Abd Rauf, Daerah Tutong: Pengiran Pengerusi, saya sesungguhnya tertarik mengenai dengan hal penerangan umpama di Daerah Tutong boleh dikatakan terutama sekali peralatannya agak berkurangan, jadi kalau boleh bahawa perkara ini dibaharui terutama sekali:

- 1) Peralatan-peralatan pilihan.

- 2) Pegawai-pegawai dan kakitangannya pun tidak mencukupi, yang saya lihat pada masa itu kalau ada satu-satu temasya pun hanya tiga orang sahaja, jadi kalau boleh perkara ini akan dapat ditambah dan diselidiki, apakah kepentingan-kepentingan yang wajib diadakan di Daerah Tutong, terima kasih.

Pengerusi: Terima kasih, Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya tidak ada lagi perbincangan mengenai dengan tajuk ini. Ahli-Ahli yang bersetuju, sila angkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju. Tajuk Jabatan Penerangan diluluskan.

Jurutulis: SA09A – Jabatan Penerangan dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA10A Jabatan Perkhidmatan Awam.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat nampaknya tidak ada.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Puasa bin Orang Kaya Seri Pahlawan Tudin: Terima kasih Pengiran Pengerusi, Ahli-Ahli Yang Berhormat, sebahagian Jabatan Perkhidmatan Awam, ini saya ingin

menimbulkan mengenai dengan kelambatan untuk menimbangkan permohonan-permohonan untuk mendapatkan pekerjaan yang telah diiklankan melalui Pelita Brunei dan surat-surat khabar masih lagi terdapat yang saya dimaklumkan sama ada jawatan itu dikeluarkan oleh Jabatan-Jabatan dari Kementerian-Kementerian, yang saya tahu iklan itu telah dikeluarkan dalam lebih kurang 6 bulan yang lalu dan hingga masa ini belum ada jawapan, sama ada untuk ditemuduga dan sebagainya dan belum ada jawapan sama ada sesuatu permohonan itu ditolak ataupun akan dipanggil temuduga.

Sepatutnya paling lama jawatan-jawatan kosong itu mengambil masa sebegitu lama dan memandangkan pada masa ini sebagaimana kita faham senarai pengangguran bagi anak-anak muda yang ingin bekerja lebih kurang 6,000 orang seharusnya jika mengeluarkan iklan-iklan itu dipercepatkan temuduga dan diberitahu keputusannya sama ada sesuatu permohonan itu berjaya atau sebaliknya. Sekian, terima kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, sila.

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor, Daerah Brunei dan Muara: Pengiran Pengerusi, saya ingin mengajukan satu pertanyaan khusus Jabatan Perkhidmatan Awam ini. Sekarang saya ada menerima beberapa

maklumat pertama sekali sebagai contoh iaitu daripada Pengetua-Pengetua Sekolah-Sekolah mahupun Sekolah-Sekolah Menengah ada terdapat sekarang Pengetua-Pengetua hanya sebagai pemangku jawatannya malah Pengetua-Pengetua tersebut sudah 2 tahun ia bertugas sebagai Pengetua malah diketahui mereka ini ada yang sudah mencukupi syarat bagi membolehkan pemangku-pemangku Pengetua ini sudah ditetapkan sebagai seorang Pengetua. Jadi mohonlah perkara sedemikian ini dijelas dan mengapa dan apa sebab-sebab pemangku begitu lama, maka ianya ditetapkan sebagai seorang Pengetua. Terima kasih.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Lela Dato Seri Setia Haji Awang Abdul Rahman bin Dato Setia Haji Mohd. Taib, Menteri Pendidikan: Pengiran Pengerusi, saya hanya akan dapat menjawab soalan yang dikemukakan mengenai dengan Pengetua-Pengetua yang telah lama memangku ani tadi. Soalan yang pertama barangkali diluar daripada pengetahuan saya sendiri. Mengenai dengan Pengetua-Pengetua yang lama memangku ani memang tindakan-tindakan telahpun diambil untuk menentukan bisidia ini ditetapkan dalam jawatan mereka masing-masing.

Tapi walau bagaimanapun harus diingat bahawa dalam Kerajaan seseorang pegawai itu perlu menjalani beberapa proses sebagaimana yang ditentukan oleh peraturan-peraturan Kerajaan bagi seorang itu kenaikan pangkat jadi, setentulah perkara itu akan diusahakan dalam teratur dan sempurna tetapi kita berhadapan dengan peraturan-peraturan yang memerlukan kita, mengikuti peraturan itu supaya dilaksanakan supaya tidak menjejaskan kepentingan-kepentingan Kerajaan yang lain.

Pengerusi: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekiranya tidak ada lagi perbahasan Tajuk Jabatan Perkhidmatan Awam. Ahli-Ahli yang bersetuju sila angkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju. Tajuk Jabatan Perkhidmatan Awam diluluskan.

Jurutulis: SA10A Jabatan Perkhidmatan Awam dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA11A Jabatan Perkhidmatan Pengurusan.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekiranya tidak ada perbahasan Jabatan Perkhidmatan Pengurusan. Ahli-Ahli yang bersetuju, sila angkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua bersetuju. Tajuk Jabatan Perkhidmatan Pengurusan diluluskan.

Jurutulis: SA11A - Jabatan Perkhidmatan Pengurusan dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA12A Polis Diraja Brunei.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji

Idris bin Haji Abas: Pengiran Pengerusi, Ahli-Ahli Yang Berhormat, Terima kasih. Barangkali apa yang saya pohonkan ini telah diterangkan awal-awal tadi oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan II (Kedua) mengenai dengan tambahan peruntukkan pada tahun ini juga ditujukan kepada peruntukan untuk Polis sebagaimana yang dikatakan tadi.

Walau bagaimanapun saya ingin berkongsi dengan akan pandangan ini. Secara *general*, Pasukan Polis Diraja Brunei telah memberikan khidmat yang begitu baik dalam menjaga keamanan, keselamatan Negara. Baru-baru ini *statistik crime* yang dinyatakan (*crime rate*) dalam masa 10 tahun yang lalu sudah menurun setahun demi setahun.

Polis Diraja Brunei patut diberikan tahniah dan kepujian di atas khidmat mereka ini, hanya kes pecah rumah banyak meningkat. Dari itu saya rasa *crime prevention* patutlah dikuatkan

sebagaimana langkah-langkah awal yang patut dibuat yang begitu berkesan jika dapat diadakan untuk mencegah kejadian-kejadian yang tidak diingini, termasuk juga penyeludupan dan sebagainya.

Saya difahamkan keanggotaan Polis di dalam *crime prevention* masih lagi berkurang ianya tidak lebih 10 peratus daripada keseluruhan keanggotaan Polis. Jadinya soalan saya adakah peruntukan tambahan tadi Yang Berhormat Menteri sebutkan itu, boleh menampung keanggotaan di bahagian ini yang mana ekstra-ekstra aktiviti serta akan dapat diadakan. Juga dari segi kelengkapan, yang perlu seperti kapal-kapal ronda untuk mengawal sempadan, kenderaan darat serta *equipment* yang canggih bagi mencegah penjahat-penjahat yang juga kini sekarang sudah banyak mempunyai peralatan-alatan moden yang *sophisticated* ini, seperti kata orang '*prevention is better than cure*', jadi ada baiknya kalau dapat melabur di bahagian ini sebagaimana juga titah Kebawah Duli. Pelaburan keatas *prevention* ini adalah begitu baik, walaupun memerlukan kewangan yang lebih. Tapi jangan ditunggu hingga kejadian-kejadian yang buruk berlaku lebih merugikan. Sekian terima kasih.

Pengerusi: Terima kasih. Ahli sebelah kanan. Ahli-Ahli Yang Berhormat, Ahli-Ahli sebelah

kanan ingin menjelaskan. Tidak ada. Ahli-Ahli Yang Berhormat.

Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee bin Ahmad, Daerah Belait: Terima kasih Pengiran Pengerusi, saya akan menyentuh mengutarakan 1 soalan:

- 1) Alhamdulillah di Daerah Belait, Mukim Liang sebuah Balai Polis baru akan siap jua, namun apa yang saya ketahui, fahami bahawa Angkatan Polis terutama dalam mengawal lalulintas di simpang-simpang sekolah, kadang-kadang ada, kadang tidak ada. Saya difahami bahawa mereka kekurangan anggota, tambahan lagi Mukim Liang seperti yang kita ketahui sedang berkembang dengan adanya perpindahan Battalion Ketiga Angkatan Bersenjata Diraja Brunei dan perumahan Mukim Liang. Keadaan di sana akan bertambah rumit lagi sekiranya anggota Polis tidak cukup untuk mengawal keadaan. Sekian, terima kasih Pengiran Pengerusi.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Utama Dato Seri Setia Awang Haji Yahya bin Begawan Mudim Dato Paduka Haji Bakar, Menteri Tenaga di Jabatan Perdana Menteri: Pengiran Pengerusi dan Ahli-Ahli

Yang Berhormat, jadi bagi kedua-dua perkara itu dalam anggaran tahun ini, peningkatan anggota Polis Diraja Brunei dalam 372 orang daripada tahun lepas. Insya-Allah mudah-mudahan dengan peningkatan itu akan dapat membantu kekurangan-kekurangan di Mukim Liang dan juga di bahagian *prevention*.

Tetapi dalam jangka setahun ini untuk mengisi 372 orang itu mungkin payah tetapi sudah diperuntukan untuk semua peringkat kakitangan Polis itu. Mudah-mudahan dengan adanya peruntukan tersebut, insya-Allah dapat mengurangkan keperluan Yang Berhormat sebutkan tadi itu.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada lagi pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Polis Diraja Brunei diluluskan.

Jurutulis: SA12A – Polis Diraja Brunei dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA14A – Suruhanjaya Perkhidmatan Awam.

Yang Berhormat Haji Sulaiman bin Haji Ahad, Daerah Temburong: Terima kasih Pengiran

Pengerusi. Perkara yang akan peramba hadapkan adalah diharapkan supaya sebarang jawatan yang dipohonkan oleh penduduk Daerah Temburong yang dipanggil untuk ujian bertulis ke Bandar Seri Begawan bagi mengisi jawatan-jawatan kosong dalam perkhidmatan awam supaya dapat dipertimbangkan diadakan di Daerah Temburong.

Ini adalah memandangkan tambang untuk ke Bandar Seri Begawan menggunakan kewangan sendiri dan kenderaan dari tambing Bandar Seri Begawan ke tempat ujian tidak ada, maka mereka yang berkenaan akan terpaksa lagi menggunakan tambang teksi. Masalah yang dihadapi oleh pemohon, ada yang sampai 80 kali berulang alik ke Bandar Seri Begawan untuk ujian bertulis, tetapi permohonan yang dibuat tidak ada yang lulus. Pengiran Pengerusi, sebagaimana maklum bahawa Jabatan Daerah Temburong telah mengenal pasti tempat-tempat yang sesuai bagi mengadakan ujian bertulis ini iaitu di Sekolah Menengah Sultan Hassan dan Sekolah Rendah Sultan Hassan, Pekan Bangar, Temburong. Sekian peramba hadapkan.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada lagi pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua bersetuju, maka dengan demikian tajuk Suruhanjaya Perkhidmatan Awan diluluskan.

Jurutulis: SA14A – Suruhanjaya Perkhidmatan Awam dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA15A – Unit Petroleum.

Yang Berhormat Haji Sulaiman bin Haji Ahad,

Daerah Temburong: Terima kasih Pengiran Pengerusi. Mengenai dengan Unit Petroleum ini Alhamdulillah, dengan sedikit masa saja lagi insya-Allah satu stesyen minyak yang dibuat di Kampong Negalang, Jalan Labu, Mukim Batu Apoi, Temburong akan dapat beroperasi dan menjadikannya dua stesyen minyak yang akan wujud di Daerah Temburong.

Apa yang menjadi persoalan orang ramai mengenai dengan minyak petrol adalah subsidi Kerajaan kepada rakyat dan penduduk di negara ini. Adalah tidak dapat dielakkan Daerah Temburong adalah laluan kenderaan daripada negara jiran sama ada kenderaan ringan atau berat. Seperti yang telah maklum selama ini mereka akan singgah dan kerap kali membeli minyak petrol atau minyak *diesel* seperti yang dikehendaki mereka. Saya ingin tahu apakah sukat-sukat kepada kenderaan-kenderaan

berkenaan berapa *liter* sepatutnya yang mereka berhak untuk membelinya. Sekian, terima kasih Pengiran Pengerusi.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Utama Dato Seri Setia Awang Haji Yahya bin Begawan Mudim Dato Paduka Haji Bakar, Menteri Tenaga di Jabatan Perdana Menteri:

Pengiran Pengerusi dan Ahli-Ahli Yang Berhormat, mengenai dengan subsidi dan penggunaan kenderaan-kenderaan luar yang menggunakan kawasan-kawasan yang berdekatan dengan sempadan. Pada masa ini kegiatan-kegiatan ini dipantau dan memang ada berlaku penyalahgunaan kemudahan-kemudahan untuk membawa minyak subsidi daripada negara kitani keluar.

Akan diadakan satu tambahan peraturan lagi terutamanya kenderaan-kenderaan yang menggunakan pendaftaran luar negeri memang sedang dalam penelitian Petroleum ini.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada lagi pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Unit Petroleum diluluskan.

Jurutulis: SA15A – Unit Petroleum dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA16A – Jabatan Mufti Kerajaan.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Jabatan Mufti Kerajaan diluluskan.

Jurutulis: SA16A – Jabatan Mufti Kerajaan dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA17A – Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi diluluskan.

Jurutulis: SA17A – Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi dijadikan sebahagian

daripada Jadual. SA18A – Bahagian Undang-Undang.

Yang Amat Mulia Pengiran Dipa Negara Laila Diraja Pengiran Haji Abdul Momin bin Pengiran Haji Ismail: Walaupun ada pertanyaan bagi bahagian ini, siapakah Menteri yang akan menjawabnya? Soalan tanpa jawapan.

Pengerusi: Ahli Yang Berhormat dalam peraturan 7 (6) sebarang Ahli-Ahli disebelah kanan boleh tidak menjawab, di sini ada dalam peraturan mesyuarat.

Yang Amat Mulia Pengiran Dipa Negara Laila Diraja Pengiran Haji Abdul Momin bin Pengiran Haji Ismail: Pengiran Pengerusi, pertanyaan peramba Menteri mana akan menjawab ke atas soalan sesuatu perkara yang ditanya kalau tidak ada Menterinya untuk menjawab.

Pengerusi: Ahli Yang Berhormat perkara yang sebegitu yang agak ragu-ragu tidak payah dipersoalkan.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri Utama Dato Seri Setia Awang Haji Yahya bin Begawan Mudim Dato Paduka Haji Bakar, Menteri Tenaga di Jabatan Perdana Menteri: Pengiran Pengerusi mengenai dengan Yang Berhormat mengenai dengan

Bahagian Undang-Undang ataupun Jabatan-Jabatan yang berhubung dengan Undang-Undang ini, masa ini dibawah Jabatan Perdana Menteri. Jadi apa-apa jua soalan mengenai dengannya bolehlah dihadapkan ke majlis ini dan seboleh-bolehnya akan dijawab oleh Jabatan Perdana Menteri sendiri, terima kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Bahagian Undang-Undang diluluskan.

Jurutulis: SA18A Bahagian Undang-Undang dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA20A Pencetak Kerajaan.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Percetakan Kerajaan diluluskan.

Jurutulis: SA20A Pencetak Kerajaan dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA21A Peguam Negara.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Peguam Negara diluluskan.

Jurutulis: SA21A Peguam Negara dijadikan sebahagian daripada Jadual. SA22A Jabatan Kehakiman Negara.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan, maka saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Jabatan Kehakiman Negara diluluskan.

Jurutulis: SA22A Jabatan Kehakiman Negara dijadikan sebahagian daripada Jadual. SK05A Jabatan Perkhidmatan Elektrik.

Yang Berhormat Awang Haji Sulaiman bin Haji Ahad, Daerah Temburong: Terima Kasih Pengiran Pengerusi, Peramba yang akan menghadapkan mengenai dengan Janakuasa Elektrik Kampung Belingus, Temburong pada masa ini masih lagi ada gangguan-gangguan terpadamnya api elektrik bagi Janakuasa Elektrik Kampung Belingus Temburong. Sejak pertengahan bulan Mac 2006 hingga awal bulan mac 2007 sudah 15 kali terjadinya terputus bekalan api elektrik.

Dan pagi awal tadi peramba telah menerima telefon bahawa gangguan terpadamnya api elektrik bagi kawasan Kampong Belais, Mukim Bokok bermula pada 8 pagi dan hanya dapat dibaik-pulih pada jam 12.00 malam dan di kawasan-kawasan lain bagi Kampong-Kampong berkenaan gangguan terpadamnya api elektrik bermula jam 11.00 pagi hingga 8.00 malam.

Apapun saya mengucapkan berbilang-banyak ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri Tenaga di Jabatan Perdana Menteri. Yang Berhormat Pehin yang telah turun padang, yang telah melawat ketempat berkenaan melihat masalah tersebut dimana juga peramba hadir.

Seperti yang diharapkan adalah perlu barang-barang alat-alat ganti yang telah dan sudah dipohonkan supaya dapat disegerakan, supaya kalau ada kajian-kajian kerosakan dalam permasalahan enjin ianya akan dapat di atasi dengan segera. Dan salah satu engine No.8 Janakuasa Elektrik berkenaan akan di '*general overhaul*', kerosakan-kerosakan yang pernah peramba lihat dalam penerangan yang telah diberikan iaitu kerosakan mengenai dengan *fuel injector*, *fuel pump*, *cumbsurb* dalam laporan daripada Pembantu Teknik Awang Chambai Anak Sedau yang bertugas di Janakuasa Elektrik tersebut.

Mengenai perkara ke 2 minyak diesel yang sudah terpakai pada masa ini sudah ada 80 drum minyak *diesel* diluar kawasan Bangunan Janakuasa Elektrik Kampung Belingus, adalah jua diharapkan supaya akan dapat dipindahkan ketempat pembuangan yang sesuai atau dapat digunakan oleh Jabatan-Jabatan yang berkenaan misalnya untuk membuat tar jalan.

Dan perkara terakhir yang peramba hadapkan adalah mengenai dengan permohonan kerana sejauh ini belum ada terdapat seorang buruh yang benar-benar diperlukan bagi pemeliharaan bangunan dan pembersihan kawasan Bangunan Janakuasa Elektrik,

Kampong Belingus, Sekian Pengiran Pengerusi, terima kasih.

Yang Berhormat Awang Haji Mohd Shafiee bin Ahmad, Daerah Belait: Terima kasih kepada Yang Berhormat Pehin Menteri Tenaga, kerana hamba dibawa melawat tidak lama dahulu dimana ada tanda-tanda perubahan, kalau lampu jalan dari pada simpang jalan rasau ke Kampong Mumong telahpun dipasang cuma saya ingin bahawa saya difahamkan ada perancangan untuk memasang lampu lagi daripada Seria *by-pass* hingga ke Lumut *by-pass* dan demikian juga dari Jambatan Rasau hingga ke Kampong Sungai Teraban. Cuma saya ingin ketahui rancangan ada, bilakan diadakan?.

Kedua pada tahun lepas saya utarakan soalan yang sama tetapi bukan di Daerah Belait, daripada lampu jalan dari Jambatan Tutong terus ke Kampong Telisai kerana apa yang kita ketahui bahawa lampu jalan tidak ada pada masa ini. Jadi saya dengar ada perancangan dan bertanya bila akan dilaksanakan?. Sekian terima kasih

Yang Berhormat Awang Haji Bakar bin Mansor, Daerah Brunei dan Muara: Terima kasih Pengiran Pengerusi saya ingin menyentuh satu perkara dalam Jabatan Pekhidmatan Elektrik di Brunei dan Muara bukannya tidak ada yang Elektrik sering tertutup terutama sekali di Kampong-kampong atau di Mukim-mukim jadi

rasanya pegawai yang selalu datang untuk membaik-pulih bahagian lampu-lampu Elektrik di jalan raya di kawasan-kawasan tersebut, sekarang ini menjadi kawan saya. Kerana mereka ini sering datang jika sekiranya Elektrik sering tertutup di Kampong-kampong.

Alhamdulillah barangkali pihak pegawai yang bertugas menerangkan ada tindakan-tindakan yang telah diambil oleh pihak Jabatan Elektrik untuk mengatasi yang Elektrik ini selalu padam di Kampong-Kampong, Alhamdulillah.

Kedua dari segi pemasangan tiang letrik yang baru terutama sekali di jalan-jalan raya yang baru dibina, jadi saya berharap agar pemasangan tiang-tiang letrik yang baru ini supaya pemasangan tersebut jangan terlalu dekat dengan longkang jalan raya. Kerana apabila pembesaran jalan mahupun meningikan tarap jalan-jalan tersebut, maka satu perkara yang sukar kerana tiang letrik tersebut terlau dekat dengan longkang jalan raya.

Jadi oleh yang demikian, saya bercadang masa akan datang, jika pemasangan tiang letrik di jalan raya supaya jauh daripada longkang jalan raya dan kemudian nanti tidak akan menerima perkara-perkara kesulitan yang sedemikian. Sekian terima kasih.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Puasa bin Orang Kaya Seri Pahlawan Tudin:

Terima kasih Pengiran Pengerusi, Ahli-Ahli Yang Berhormat, saya ingin menyampaikan mengenai dengan *straight-lighting* yang terdapat di beberapa batang jalan di Daerah Brunei dan Muara yangmana saya sendiri menyaksikannya bahawa *straight lighting* tersebut tidak pernah ditutup, ertinya menyala siang dan malam. Akhir-akhir ini saya nampak beberapa *straight lighting* tersebut sama sekali tidak menyala, kerana mungkin kepanasan dan sebagainya.

Jadi saya berharap bahagian pengawasan bagi *straight lighting* ini akan dapat menyiasat dan seterusnya sekiranya penyalan ini tidak dikawal akan membazir tenaga. Jadi itulah saja Pengiran Pengerusi yang dapat saya maklumkan kepada pihak yang berkenaan. Terima kasih

Yang Berhormat Orang Kaya Jaya Putera Awang Haji Muhammad Taha bin Abd. Rauf, Daerah Tutong: Terima kasih Pengiran Pengerusi, dahulu saya ada menimbulkan bahawa bayaran memakai anggaran, jadi sejauh manakah yang dapat kita mengatasi. Bahawa anggaran ini akan dapat di kaji balik, mengikut apa yang saya ketahui bahawa kononya pegawai-pegawai di Jabatan Elektrik, Daerah Tutong tidak cukup kakitangan dengan sebab itulah mereka membuat anggaran jadi adalah diharapkan perkara seperti ini akan dapat diatasi,

kalau tidak cukup tambah lagi pegawainya sepertimana yang lepas-lepas. Terima kasih.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Idris bin Haji Abas: Terima kasih Pengiran Pengerusi, Ahli-Ahli Yang Berhormat saya rasa Jabatan Perkhidmatan Elektrik telah memberikan perkhidmatan yang terbaik untuk keeselesaian kepada rakyat keseluruhannya. Dengan khidmat elektrik hanya satu sahaja masalah, iaitu banyak tunggakan mengenai bayaran-bayaran elektrik yang belum dijelaskan.

Jadi disini Negara kita ini ada mempunyai satu *liability* untuk masa hadapan juga menjadi satu pendapatan Negara jadi apa yang harus di lihat dengan serius kerana pada masa ini banyak system-system ataupun cara untuk mengatasi perkara tersebut, melalui system iaitu *ICT*, misalnya melalui *e-Payment* dan sebagainya. Ini mungkin perkara yang lepas-lepas. Sekurang-kurangnya untuk masa hadapan usaha untuk menyelaraskan perkara itu mestilah dapat dilihat dengan *serius*. Sekian terima kasih

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat di sebelah kanan kiranya akan meberikan penjelasan.

**Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Seri
Utama Dato Seri Setia Awang Haji Yahya bin
Begawan Mudim Dato Paduka Haji Bakar,
Menteri Tenaga di Jabatan Perdana Menteri:**
Terima kasih Pengiran Pengerusi,

- 1) Sekali bagi Daerah Temburong memang diakui kerap berlaku gangguan di Daerah Temburong ini, tetapi Alhamdulillah berkurangan dalam setahun dua ini. Sebab-sebab bekalan ini terganggu di Temburong, ini disebabkan menggunakan mesin *turbine diesel*, jadi *diesel* ini banyak menggunakan yang bahagian-bahagian bergerak, jadi itulah sebabnya kadang-kadang menggunakan jana kuasa banyak kerosakan dan mengganti alat-alat *diesel* ini memerlukan masa untuk mendatangkan alat ganti melalui Singapura. Tetapi alhamdulillah masa, cara untuk mengatasi bekalan ini alhamdulillah mereka bekerja cepat jua. Cara untuk mereka mengatasi membaiki bekalan, Alhamdulillah mereka bekerja dengan cepat, cuma untuk mengadakan gantian adalah mengambil lebih masa sedikit.
- 2) Mengenai dengan *public lighting* ini pada tahun ini telah ada peruntukan dalam

\$800,000.00 untuk *public lighting* sahaja termasuklah barangkali mana-mana *public lighting* di *public areas* yang belum ada *public lighting* mungkin akan dbekalkan *public lighting* tertakluk kepada sukat-sukat Jabatan untuk meletakkan *public lighting*.

- 3) Mengenai dengan lampu yang sentiasa menyala walaupun waktu siang, ini memang diakui berlaku disebabkan oleh *sensor* kadang-kadang tidak berapa betul *timer*-nya disebabkan kadang-kadang selepas bekalan letrik terputus dan *timer*-nya tersasar daripada waktu awal. Kedua kadang-kadang ia punyai *photo sensor* berabuk sebab itulah, walaupun keadaan siang tetapi oleh sebab terkena habuk menyebabkan ia berkeadaan gelap, *sensor* secara *automatic*-lah akan membekalkan cahaya lampu itu.
- 4) Mengenai dengan Pembaca Meter yang menggunakan anggaran ini disebabkan kekurangan kakitangan Pembaca Meter jadi sebab itu diadakan bacaan secara anggaran tetapi *since* secara anggaran ini, walaupun ia diadakan ada jua dalam setahun diadakan bacaan betul dan

pembetulan akan dilakukan apabila bacaan betul itu dilakukan, jadi kalau lebih ataupun kurang akan di *adjust* waktu pembacaan secara betul. Walaupun satu bulan itu tinggi tetapi setelah dibuat pembacaan betul yang akan disesuaikan, jadi dalam mengadakan kakitangan kalau sekiranya ada Alhamdulillah akan ditambahkan barangkali Pembaca-Pembaca Meter ini sekiranya, jika ada peruntukan tertakluk kepada apa yang diluluskan. Mengenai dengan tunggakan memang diakui tunggakan ini meningkat pada tarikh-tarikh yang dikenalpasti A, B dan D Kerajaan pihak Perindustrian dan pihak persendirian jadi ada beberapa cara tengah diteliti untuk mengurangkan tunggakan ini jadi masa ini sedang diteliti untuk menghadapi masalah tunggakan ini. Terima kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat penjelasan telahpun diberikan dengan cukup jelas, sekiranya tidak ada pembahasan lagi, maka saya memohon pada Ahli-Ahli yang bersetuju pada tajuk ini, sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Jabatan Perkhidmatan Elektrik diluluskan.

Jurutulis: SK 05A Jabatan Perkhidmatan Elektrik dijadikan sebahagian Jadual. SB Kementerian Pertahanan.

Yang Berhormat Pehin Datu Singamanteri Kol. (B) Dato Seri Paduka Awang Haji Mohd.Yasmin bin Haji Umar, Timbalan Menteri Pertahanan:

1. Tuan Yang Dipertua, izinkan saya bagi pihak Kementerian Pertahanan untuk memberikan penerangan singkat ke atas usul peruntukan pertahanan bagi tahun ini.
2. Kerajaan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam memberikan kepentingan yang besar kepada keamanan dan kemakmuran. Ini lebih-lebih ketara lagi jika dilihat kepada Peruntukan yang telah diusulkan bagi kegunaan Pertahanan pada tahun ini dan yang telah disediakan pada tahun-tahun sebelumnya. Tahun ini telah melihat sedikit pertumbuhan kepada Peruntukan Pertahanan yang mana merupakan satu peluang

pelaburan yang akan membolehkan Kementerian Pertahanan untuk meneruskan pelaksanaan rancangan-rancangan perubahan. Rancangan-rancangan ini adalah seperti mana yang telah diatitkan di dalam Kertas Putih Pertahanan Tahun 2004, Pelan Strategik Pertahanan dan *Defence White Paper Update* 2007.

3. Penilaian-penilaian kemungkinan masa hadapan juga telah menunjukkan bahawa, selain dari ancaman pengganasan yang masih wujud, kita juga melihat berlakunya kejadian-kejadian Bencana Alam yang memerlukan tindakan kemenusiaan yang segera. Oleh yang demikian, Angkatan Bersenjata Diraja Brunei, sebagai sebuah Organisasi Pertahanan, perlu bersedia dan dilengkapi untuk menghadapi ancaman-ancaman keselamatan dan kejadian-kejadian tersebut. Hasil daripada pengalaman sebelum ini, Pertahanan telah memainkan peranan yang penting dalam pencapaian hasrat dan aspirasi Negara.
4. Untuk tahun 2007, Kementerian Pertahanan telah menghadapkan permohonan peruntukan sejumlah B\$519,951,764 (Lima Ratus Sembilan Belas Juta, Sembilan Ratus Lima Puluh Satu Ribu, Tujuh Ratus Enam Puluh

Empat Ringgit). Jika dibandingkan dengan tahun sebelumnya, ini adalah merupakan satu pertumbuhan peruntukan di bawah satu peratus (0.99%). Akan tetapi jika diambil kira kenaikan kadar gaji yang telah diumumkan pada tahun lepas, jumlah yang dipohonkan itu adakah lebih rendah. Dalam erti kata yang lain, Kementerian Pertahanan berhasrat untuk melaksanakan keutamaan-keutamaan seberapa banyak yang boleh dengan hanya menggunakan Peruntukan yang berpatutan.

5. Peningkatan Peruntukan yang tidak melebihi satu peratus (0.99%) ini telah dapat dicapai melalui penyusunan semula keutamaan-keutamaan Kementerian Pertahanan. Di dalam penyusunan semula ini, permohonan Peruntukan hanya dibuat bagi program dan inisiatif yang benar-benar menyumbang kepada matlamat dan strategi pertahanan. Di samping itu, Kementerian Pertahanan juga sedang giat meneroka kaedah-kaedah baru melalui usahasama dan penggalakan rakan kongsi, khususnya dalam aktiviti-aktiviti yang bukan teras kepada Kementerian Pertahanan seperti penyediaan pemakanan, perumahan,

pemeliharaan, kelengkapan dan sebagainya.

6. Inisiatif-inisiatif ini bukan sahaja membolehkan Kementerian Pertahanan memberikan tumpuan kepada tugas-tugas utama, iaitu kesiap siagaan dan transformasi Pertahanan demi mencapai sasaran yang dimaksudkan tadi, malah ia juga menyediakan peluang pekerjaan, mempromosikan pertumbuhan industri pertahanan, membuat pelaburan dalam ilmu pendidikan dan membantu menjana perkembangan ekonomi.

7. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Baginda Sultan dan Yang Di-Pertuan Negara Brunei Darussalam telah memberikan panduan melalui titah Baginda sempena pembukaan rasmi Mesyuarat Pertama Majlis Mesyuarat Negara bahawa; *"Sasaran utama kita tidak lain ialah untuk menjadikan Negara Brunei Darussalam sebuah Negara yang benar-benar berdaulat aman makmur lagi selama."*

Peruntukan yang diusulkan ini akan membolehkan Kementerian Pertahanan untuk membentuk struktur Pertahanan sesuai dengan keperluan-keperluan yang

timbul dari suasana keselamatan semasa. Terima Kasih.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat setelah Timbalan Menteri Kementerian Pertahanan menjelaskan panjang lebar mengenai dengan Rang Undang-Undang Kementerian Pertahanan, maka sekarang saya meminta yang bersetuju mengenai dengan Kementerian Pertahanan angkat tangan.

Yang Amat Mulia Pengiran Dipa Negara Laila Diraja Pengiran Haji Abdul Momin bin

Pengiran Haji Ismail: Pengiran Pengerusi, dengan penuh hormat peramba mencadangkan supaya peruntukan Kementerian Pertahanan yang *sensitive* sepatutnya kita disini pun mempertahankan *sensitivity* nya tanpa menghebah-hebahkan cara mana kita akan mempertahankan dengan memberikan butir-butir pada orang ramai apa yang kita beli, apa yang kita akan beli, berapa orang kita mempunyai askar sepatutnya tidaklah perlu seperti tahun lepas perkara ini tidak dibincangkan kerana kita juga sudah sama-sama mendengar akan penerangan yang diberikan oleh Ahli Yang Berhormat di sebelah sana. Terima kasih.

Pengerusi: Terima kasih, Ahli-Ahli Yang Berhormat, saya memohon Ahli-Ahli yang bersetuju sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Kementerian Pertahanan diluluskan.

Jurutulis: SB Kementerian Pertahanan dijadikan sebahagian daripada Jadual. SC Kementerian Hal Ehlwa Luar Negeri dan Perdagangan.

Yang Berhormat Dato Paduka Awang Haji Idris bin Haji Abas: Terima kasih, Ahli Yang Berhormat, terlebih dahulu saya ingin memberikan tahniah kepada Kementerian Hal Ehwal Luar Negeri dan Perdagangan, yangmana telah berjaya menubuhkan beberapa agensi atau pun *Embassy High Commission* dan *Council General*, *Council Agung* di Negara-negara luar pada masa ini, kerana dengan ada tertubuhnya perkara tersebut opis-opis di luar negeri sangat-sangatlah ia memberikan satu hubungan diplomatik dan kerjasama yang erat. Juga dari segi *net working* dan sebagainya. Jadinya yang saya ingin timbulkan disini adakah kerjasama dibidang ekonomi dan *trades* akan dapat diusahakan oleh opis-opis tersebut untuk memberikan peluang kepada peluang-peluang

business ataupun perniagaan bagi peniaga-peniaga dari negara ini untuk berhubung dengan negara luar tersebut.

Seperti juga opis-opis *Embassy* atau *High Commisioner* dari luar negeri yang berada di sini mereka mempunyai *trades commissioner* untuk tujuan tersebut. Satu lagi yang saya ingin tanyakan di sini sebagaimana juga satu langkah bagi mempromosikan perkhidmatan-perkhidmatan *professional* anak-anak tempatan seperti dibidang consultan jurutera, akitek dan sebagainya.

Adakah peluang untuk melaksanakan projek-projek di luar negeri akan diberikan kepada *consultan-consultan* tersebut, kerana ia memberikan satu pendedahan kepada mereka untuk memberikan khidmat di luar negeri. Saya harap yang Kementerian berkenaan akan dapat memberikan *consideration* terhadap perkara ini. Sekian terima kasih.

Pengerusi: Terima kasih. Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada.

Yang Berhormat Pehin Orang Kaya Pekerma Dewa Dato Seri Setia Awang Lim Jock Seng, Menteri Hal Ehwal Luar Negeri dan Perdagangan II (Kedua): Pengiran Pengerusi, Ingin peramba mengucapkan terima kaseh kepada Ahli Yang Berhormat

yang telah memberi sedikit pandangan dengan budget Kementerian Hal Ehwal Luar Negeri dan Perdagangan dan juga memberi beberapa soalan dan pandangan berkenaan dengan Kementerian ini. Yang sebenarnya Kementerian Hal Ehwal Luar Negeri dan Perdagangan ada 31 Kedutaan Besar Suruhanjaya Tinggi dan 3 Kedutaan yang dimana tarafnya adalah seorang pegawai sahaja, seperti Morocco, Bahrain, dimana perwakilan hanya ditumpukan kepada seorang sahaja untuk menjimatkan perbelanjaan.

Selain dari itu ada 4 *counsulate* iaitu di Sabah, Sarawak, Taipei dan Hongkong, Hongkong baharu mula ditubuhkan pada tahun ini dan tujuan-tujuan *counsulate* ini memanglah selain daripada menjaga kepentingan orang-orang Brunei yang ada di sana jika mereka terdapat kemuskilan dan lain-lain adalah untuk semata-mata untuk *encourage*-lah berkenan *promotion of trades* dan macamana untuk melicinkan *bilateral* diantara satu dengan lain.

Cadangan dari Ahli Berhormat tadi adalah satu cadangan macamana ada orang-orang tempatan dapat diambil berkerja barangkali di *mission-mission* luar negeri ini ada dipratikan dimana New York, London pada masa ini telah menawarkan jawatan-jawatan untuk mengambil orang-orang Brunei yang berkemahiran untuk bekerja sebagai *local language staff*. Ini juga

satu usaha untuk mengambil anak-anak tempatan di sini bekerja di *mission-mission* di Brunei. Itu saja barangkali untuk penerangan Ahli Yang Berhormat.

Pengerusi: Terima kasih, atas penjelasan itu, Ahli-Ahli Yang Berhormat sekiranya tidak ada pembahasan lain, maka saya memohon pada Ahli-Ahli, yang bersetuju, sila mengangkat tangan.

(Semua Ahli Mengangkat Tangan)

Yang tidak bersetuju.

(Tidak ada)

Nampaknya semua Ahli bersetuju, maka dengan demikian tajuk Kementerian Hal Ehwal Luar Negeri dan Perdagangan diluluskan.

Jurutulis: SC Kementerian Hal Ehwal Luar Negeri dan Perdagangan dijadikan sebahagian daripada jadual.

Pengerusi: Ahli-Ahli Yang Berhormat sekarang sudah sampai jam 4 petang. Saya berfikir kebanyakan Ahli-Ahli Yang Berhormat sudah letih, maka saya minta kita akan balik semula ke Majlis Mesyuarat Negara. Dengan demikian sekarang Majlis Mesyuarat Negara disambung semula.

(Mesyuarat bersidang semula)

Yang Dipertua Dewan: Ahli-Ahli Yang
Berhormat, Majlis Mesyuarat Negara kita
tangguhkan hari ini kepada besok pagi jam 9.30
pagi. Majlis ditangguhkan.

(Majlis Mesyuarat ditangguhkan)